

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- 34468
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-4999)

05 Aralık 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 09.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-377566 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Gülizar Biçer KARACA'nın tarafıma tevcih ettiği 7/4999 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek :7-4999 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular:

Son yıllarda ülkemizde giderek artan şekilde iş cinayetleri ve neden oldukları doğa katliamlarıyla anılan madencilik sektörünün bugün geldiği noktanın izleri, Maden Kanunu'nda 2012 ve 2014 yıllarında yapılan değişikliklerden sürülebilir. Türkiye için stratejik öneme sahip yeraltı kaynakları AKP iktidarı döneminde hızla özelleştirilmeye başlandı. Maden Kanunu'nda yapılan değişikliklerle yabancı sermayenin önü açılmış, rödevans ve alım garantileriyle iş ve işçi güvenliği tehlikeye atıldığı gibi ormanlarımız, tarım arazilerimiz hatta kıyıları da tehdit altına girmiştir. AKP'nin göreve geldiği ilk günden beri çıkarmak için büyük gayret sarfettiği ancak Anayasa Mahkemesinin (AYM) iki kez iptal ettiği yasa, 12 Mayıs 2011 tarihinde yine AYM'nin verdiği kararla onaylandı. Bu yasayla "Yabancılar Taşınmaz Satışı" önündeki bütün engeller kalktı. Bu karardan sonra yabancılar, 29 ya da 49 yıl gibi geçici sürelerle işletme hakkını alabildikleri dere, liman, su kaynağı, maden gibi işletmelerin tamamının tapusunu alabilir hale geldi. AKP döneminde yabancı şirketlere verilen imtiyazlarla, ülkemizin ekonomik bir krizle boğuştu bugünlerde ciddi değer kayıpları yaşayan TL sebebiyle ucuzlayan doğal varlıkların tümüyle yabancı şirketlerin eline geçmesi yönünde ciddi endişeler ortaya çıkmıştır. Yabancıların Türkiye'de 150 bin kilometrekarelik maden alanına sahip oldukları, Türkiye yüzölçümünün yüzde 19'una tekabül eden bu alan için "ülke topraklarının yüzde 19'u yabancı toprağı konumunda" gibi eleştiriler kamuoyu gündeminde yıllardır yer almaktadır. Özellikle 2008 yılında açıklanan rakamlara göre 61 olan altın madenlerinin sayılarında ve kapasitelerinde son on yılda ciddi artış yaşanmıştır. Doğa ve insan yaşamına ciddi olumsuz etkileri olan altın madenciliği Türkiye'de sıkça yabancı yatırımcı payındaki yükseklikle gündeme gelmiş ancak ilgili bakanlık tarafından bu konuda kamuoyunu doğru bilgilendirme görevi yerine getirilmemiştir. 2002-2013 arasında arama ve işletme ruhsatı verilen maden ve mermer ocağı işletmelerinin sayısı 389 bin 741. Sadece 2006-2008 arasında Türkiye topraklarında 40 binden fazla ruhsat verildi, 4 bin maden sahası satıldı. Şimdi öğreniyoruz ki; 700 maden sahası 19 Kasım'da başlayacak ihalelerle satışa çıkarılıyor. Bu son gelişmeyle Türkiye Cumhuriyeti'nin kısa, orta ve uzun vadeli stratejik çıkarlarını ilgilendiren böylesi hayati bir konuyla ilgili mevcut durum hakkında kamuoyunun doğru verilere ulaşma gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda;

- Ülkemizde halihazırda işletme izni verilmiş durumda kaç maden sahası vardır, bu madenlerin türleri nedir ve sahalar nerelerdedir?
- 2010-2018 yılları arasında kaç madene işletme ruhsatı verilmiştir ve cevher türü nedir?
- 2010-2018 yılları arasında iptal edilen işletme ruhsat sayısı kaçtır ve cevher türü nedir?
- 2010-2018 yılları arasında Türkiye genelinde maden ocağı açılması için verilen ruhsat sayısı, ruhsat verilen şirketler, sahipleri, illere göre dağılımı ve toplanan harç miktan nedir?
- Ülkemizdeki madenlerin kaç 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 6. maddesine göre kurulmuş tüzel kişiliğe haiz yabancı ortaklı şirketlerce işletilmektedir, bu madenler hangileridir ve cevher türü nedir?
- Ülkemizde satılan maden sahalarının yıllara göre dağılımı nedir?
- Ülkemizde satılan maden sahalarının kaç yabancılar satılmıştır?
- Önümüzdeki süreçte planlanan maden arama ve işletme sahaları var mıdır, varsa nerelerdedir?

Cevaplar:

Ülkemizde, mevcut durum itibarıyla yürürlükte olan işletme izni düzenlenmiş toplam 8.476 maden sahası bulunmaktadır. 2010 yılından 20.11.2018 tarihine kadar işletme ruhsatı düzenlenmiş ve mevcut durumda yürürlükte olan işletme ruhsat sayısı toplam 8.300 olup, aynı dönemde iptal edilen işletme ruhsat sayısı ise toplam 8.836'dır. Bununla birlikte anılan dönemde ülkemiz genelinde maden ocağı açılması için verilen işletme ruhsat sayısı toplam 106.465 olup, maden ruhsatlarından elde edilen harç ve ruhsat bedelleri ise toplam 1.358.743.857,55 TL'dir.

Diğer taraftan Ülkemizde yapılan maden ruhsatı ihalelerine Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan gerçek kişiler ve Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş şirketler katılabilmektedir. Yabancı gerçek kişiler maden ruhsatı ihalelerine katılamamaktadırlar. Yabancı yatırımcıların ülkemizde maden ruhsatı alabilmesi için Türk Ticaret Kanunu'na göre şirket kurmaları ya da Türk yatırımcılara ait şirketlere ortak olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda Ülkemizde, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 6. maddesine göre kurulmuş mevcut durum itibarıyla yürürlükte olan tüzel kişiliğe haiz yabancı ortaklı şirketlere ait toplam 597 ruhsat sahası bulunmaktadır. Ayrıca toplam 660 adet sahanın ihale süreci devam etmekte olup, ihalesi planlanan saha sayısı ise 405'dir.